

LAUSUNNOT

EUROOPAN TIETOSUOJAVALTUUTETTU

Euroopan tietosuojavaltuutetun lausunto ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi OTC-johdannaisista, keskusvastapuolista ja kauppatietorekistereistä

(2011/C 216/04)

EUROOPAN TIETOSUOJAVALTUUTETTU, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 16 artiklan,

ottaa huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjan ja erityisesti sen 7 ja 8 artiklan,

ottaa huomioon yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta 24 päivänä lokakuuta 1995 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 95/46/EY⁽¹⁾,

ottaa huomioon yksilöiden suojelusta yhteisöjen toimielinten ja elinten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta 18 päivänä joulukuuta 2000 annettun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 45/2001⁽²⁾ ja erityisesti sen 41 artiklan,

ON ANTANUT SEURAAVAN LAUSUNNON:

1. JOHDANTO

1. Komissio hyväksyi 15. syyskuuta 2010 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi OTC-johdannaisista, keskusvastapuolista ja kauppatietorekistereistä (jäljempänä 'ehdotus')⁽³⁾. Ehdotuksen tavoitteena on ennen kaikkea lisätä OTC-johdannaisien markkinoiden turvallisuutta ja tehokkuutta yhteisillä säännöillä.
2. Komissio ei ole kuullut ehdotuksesta Euroopan tietosuojavaltuutettua, vaikka asetuksen (EY) N:o 45/2001 (jäljempänä 'asetus (EY) N:o 45/2001')

28 artiklan 2 kohdassa näin edellytetään. Euroopan tietosuojavaltuutettu on tästä syystä toiminut omasta aloitteestaan ja antanut asetuksen (EY) N:o 45/2001 41 artiklan 2 kohtaan perustuvan lausuntonsa.

3. Euroopan tietosuojavaltuutettu on tietoinen siitä, että lausunto annetaan myöhäisessä vaiheessa lainsäädäntöprosessia, mutta pitää lausunnon antamista kuitenkin perusteltuna ja hyödyllisenä, sillä ehdotukseen sisältyy merkittäviä tietosuojakäsityksiä. Lisäksi lausunnossa esitetyillä näkökohdilla on välitön merkitys paitsi nykyisen lainsäädännön soveltamiselle myös muille vireillä oleville ja tuleville ehdotuksille, jotka sisältävät samanlaisia säännöksiä, kuten jäljempänä 3.4 kohdassa selitetään.

2. EHDOTUKSEN TAUSTA JA PÄÄPIIRTEET

4. Komissio käynnisti finanssikriisin alussa finanssivalvontaa koskevan lainsäädäntökehityksen uudelleentarkastelun, jonka tavoitteena oli vastata valvonnan alalla sekä yksittäistapauksissa että koko finanssijärjestelmässä paljastuneisiin merkittäviin puutteisiin. Alalla on äskettäin hyväksytty useita lainsäädäntöehdotuksia nykyisten finanssialan valvontajärjestelyjen lujittamiseksi sekä koordinoinnin ja yhteistyön parantamiseksi EU:n tasolla.
5. Finanssivalvonnan uudistuksessa otettiin käyttöön uusi muotoinen Euroopan finanssivalvontakehys. Se koostuu Euroopan järjestelmäriskikomiteasta⁽⁴⁾ ja Euroopan finanssivalvojien järjestelmästä (EFVJ), jossa kansalliset finanssivalvojat ovat verkottuneet uusien Euroopan valvontaviranomaisen eli Euroopan pankkiviranomaisen (EPV)⁽⁵⁾,

⁽⁴⁾ Finanssijärjestelmän makrotason vakauden valvonnasta Euroopan unionissa ja Euroopan järjestelmäriskikomitean perustamisesta 24 päivänä marraskuuta 2010 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1092/2010, (EUVL L 331, 15.12.2010, s. 1).

⁽⁵⁾ Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan pankkiviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/78/EY kumoamisesta 24 päivänä marraskuuta 2010 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1093/2010, (EUVL L 331, 15.12.2010, s. 12).

⁽¹⁾ EYVL L 281, 23.11.1995, s. 31.

⁽²⁾ EYVL L 8, 12.1.2001, s. 1.

⁽³⁾ KOM(2010) 484 lopullinen.

Euroopan vakuutus- ja työeläkeviranomaisen (EVTEV) ⁽⁶⁾ ja Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen (EAMV) ⁽⁷⁾ kanssa. Sen lisäksi komissio toteutti joitakin erityisaloitteita sääntelyuudistuksen kohdistamiseksi tietyille osa-alueille tai tiettyihin finanssituotteisiin.

6. Yksi näistä erityisaloitteista on nyt tarkasteltavana oleva ehdotus, joka koskee OTC-johdannaisia. Ne ovat johdannaisia ⁽⁸⁾, joilla ei käydä kauppaa pörssissä vaan joista neuvotellaan yksityisesti kahden osapuolen välillä. Ehdotuksessa finanssialalla toimivat vastapuolet ja finanssialan ulkopuoliset vastapuolet, jotka ylittävät tietyt kynnsarvot, velvoitetaan selvittämään kaikki vakioidut OTC-johdannaiset keskusvastapuoliyhteisöissä. Lisäksi finanssialalla toimivat vastapuolet ja finanssialan ulkopuoliset vastapuolet velvoitetaan ilmoittamaan tiedot tekemistään johdannaissoitelmuksista ja niiden muutoksista rekisteröidylle kauppatietorekisterille. Ehdotuksessa asetetaan keskusvastapuolille yhdenmukaistetut organisaatiovaatimukset ja vakavaraisuusvaatimukset sekä velvoitetaan kauppatietorekisterit noudattamaan tiettyjä organisaatio- ja toimintavaatimuksia. Keskusvastapuolten toimilupien myöntäminen ja valvonta jää kansallisten toimivaltaisten viranomaisten vastuulle, ja EAMV vastaa sekä kauppatietorekisterien rekisteröinnistä että niiden valvonnasta.

3. PUHELIN- JA TIETOLIIKENNETIETOJEN SAANTIA KOSKEVAT SÄÄNNÖKSET

3.1 Yleistä

7. Ehdotuksen 61 artiklan 2 kohdan d alakohdan mukaan EAMV:lla on tehtäviensä suorittamiseksi valtuudet ”vaatia puhelin- ja tietoliikennetietoja” (kursivointi tässä). Kuten jäljempänä selitetään, tämän säännöksen soveltamisala – etenkin ”puhelin- ja tietoliikennetietojen” täsmällinen merkitys – on epäselvä. Vaikuttaa kuitenkin todennäköiseltä (tai ainakaan ei voida sulkea pois sitä), että kyseisiin puhelin- ja tietoliikennetietoihin sisältyy direktiivissä 95/46/EY ja asetuksessa (EY) N:o 45/2001 ja soveltuvin osin direktiivissä 2002/58/EY (sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2009/136/EY, jäljempänä ’sähköisen viestinnän tie-

tosuojadirektiivi) tarkoitettuja henkilötietoja, toisin sanoen tunnistettujen tai tunnistettavissa olevien luonnollisten henkilöiden ⁽⁹⁾ puhelin- ja tietoliikenteeseen liittyviä tietoja. Sikäli kuin näin on, ehdotuksessa olisi syytä varmistaa, että kaikkia kyseisissä direktiiveissä ja asetuksessa säädettyjä henkilötietojen oikeudenmukaista ja laillista käsittelyä koskevia periaatteita noudatetaan.

8. Sähköisten viestintävälineiden käyttöä koskeviin tietoihin voi sisältyä monenlaisia henkilötietoja, joita ovat esimerkiksi puhelun soittajan ja vastaajan henkilöllisyys, puhelun ajankohta ja kesto, käytetty verkko ja kannettavissa laitteissa myös käyttäjän sijainti. Tietyt Internetin ja sähköpostin käyttöön liittyvät liikennetiedot (esim. luettelo vierailuista sivustoista) voivat paljastaa tärkeitä tietoja jopa viestinnän sisällöstä. Liikennetietojen käsittely voi lisäksi rikkoa kirjesalaisuutta. Tästä syystä direktiivissä 2002/58/EY säädetään periaatteesta, jonka mukaan liikennetiedot on poistettava tai tehtävä nimettömiksi, kun niitä ei enää tarvita viestinnän välittämiseen ⁽¹⁰⁾. Jäsenvaltiot voivat sisällyttää kansallisiin lainsäädäntöihinsä poikkeuksia tähän periaatteen jonkin tietyn oikeutetun tavoitteen saavuttamiseksi, mutta ne ovat sallittuja vain, jos ne ovat välttämättömiä, asianmukaisia ja oikeasuhteisia demokraattisessa yhteiskunnassa ⁽¹¹⁾.

9. Euroopan tietosuojavaltuutettu myöntää, että komission tässä tapauksessa asettamat tavoitteet ovat oikeutettuja. Tietosuojavaltuutettu ymmärtää tarpeen toteuttaa aloitteita, joilla lujitetaan finanssimarkkinoiden valvontaa markkinoiden vakauden säilyttämiseksi sekä sijoittajien ja koko talouden suojelun parantamiseksi. Koska liikennetietoihin suoraan kohdistuvat tutkintavaltuudet voivat loukata yksityisyyden suojaa, niiden on perustuttava tarpeellisuuden ja oikeasuhteisuuden periaatteisiin. Tutkintavaltuuksien on toisin sanoen sovellettava niille asetettujen tavoitteiden saavuttamiseen, eikä niillä saa ylittää sitä, mikä on tarpeen näiden tavoitteiden saavuttamiseksi ⁽¹²⁾. Tästä

⁽⁶⁾ Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/79/EY kumoamisesta 24 päivänä marraskuuta 2010 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1094/2010, (EUVL L 331, 15.12.2010, s. 48).

⁽⁷⁾ Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/77/EY kumoamisesta 24 päivänä marraskuuta 2010 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1095/2010, (EUVL L 331, 15.12.2010, s. 84).

⁽⁸⁾ Johdannaisella tarkoitetaan sopimusta, jonka arvo riippuu kohdeetuuden arvon muutoksista (esim. korkotason vaihtelusta tai hintavaihtelusta).

⁽⁹⁾ Tavallisesti nämä henkilöt ovat puhelin- ja tietoliikenteeseen osallisina olevia työntekijöitä sekä vastaanottajia ja muita mahdollisia käyttäjiä.

⁽¹⁰⁾ Ks. direktiivi 2002/58/EY, (EYVL L 201, 31.7.2002, s. 45), 6 artiklan 1 kohta.

⁽¹¹⁾ Ks. direktiivin 2002/58/EY 15 artiklan 1 kohta, jonka mukaan tällaisten rajoitusten on kuitenkin oltava välttämättömiä, asianmukaisia ja oikeasuhteisia demokraattisen yhteiskunnan toimenpiteitä kansallisen turvallisuuden (valtion turvallisuus) sekä puolustuksen, yleisen turvallisuuden tai rikosten tai sähköisen viestintäjärjestelmän luvattoman käytön torjunnan, tutkinnan, selvittämisen ja syyteharkinnan varmistamiseksi direktiivin 95/46/EY 13 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Tätä varten jäsenvaltiot voivat muun muassa hyväksyä lainsäädännöllisiä toimenpiteitä, joissa säädetään tietojen säilyttämisestä sellaiseksi rajoitetuksi ajaksi, joka on perusteltua tässä kohdassa säädetyistä syistä.

⁽¹²⁾ Ks. esimerkiksi yhdistetyt asiat C-92/09 ja C-93/09, *Volker und Markus Schecke GbR (C-92/09) ja Hartmut Eifert (C-93/09) v. Land Hessen*, ei vielä julkaistu oikeustapauskokoelmassa, tuomion 74 kohta.

näkökulmasta tarkasteltuna on tärkeää, että tutkintavaltuudet muotoillaan selkeästi määrittämällä niiden henkilöllinen ja aineellinen soveltamisala sekä se, missä tilanteissa ja millä edellytyksillä niitä voidaan käyttää. Lisäksi olisi säädettävä riittävästä suojatoimista väärinkäytön riskiä vastaan.

3.2 EAMV:n tutkintavaltuuksien soveltamisala on epäselvä

10. Ehdotuksen 61 artiklan 2 kohdan d alakohdan mukaan "EAMV:llä on 51–60 artiklan sekä 62 ja 63 artiklan mukaisten tehtäviensä (esim. kauppatietorekisterien valvontaan liittyvät velvollisuudet) suorittamiseksi valtuudet – vaatia puhelin- ja tietoliikennetietoja". Väljän muotoilunsa vuoksi säännös herättää useita aineelliseen ja henkilölliseen soveltamisalaan liittyviä kysymyksiä.
11. Ensinnäkään ei ole täysin selvää, mitä "puhelin- ja tietoliikennetiedoilla" tarkoitetaan. Tätä käsitettä on sen vuoksi syytä tarkentaa. Käsite saattaa viitata sellaisiin puhelin- ja tietoliikennetietoihin, joita kauppatietorekistereillä on velvollisuus säilyttää osana toimintaansa. Ehdotukseen sisältyy useita säännöksiä, jotka koskevat tietojen säilyttämistä kauppatietorekistereissä⁽¹³⁾. Missään niistä ei kuitenkaan täsmennetä, onko kauppatietorekistereissä säilytettävä puhelin- ja tietoliikennetietoja ja minkälaisista tiedoista on kysymys⁽¹⁴⁾. Jos kyseisellä käsitteellä viitataan kauppatietorekistereissä säilytettäviin tietoihin, on erittäin tärkeää määrittellä tarkasti puhelin- ja tietoliikennetiedot, joita rekistereissä on säilytettävä ja joita EAMV:llä on valtuudet vaatia. Suhteellisuusperiaatteen mukaan henkilötietojen on oltava asianmukaisia ja olennaisia eivätkä ne saa olla liian laajoja suhteessa valvontatarkoituksiin, joihin niitä käsitellään⁽¹⁵⁾.
12. Säännöksiä olisi tässä tapauksessa aiheellista tämentää erityisesti, kun otetaan huomioon suuret sakot ja uhkasakot,

⁽¹³⁾ Ehdotuksen johdanto-osan 44 perustelukappaleen mukaan kauppatietorekistereille asetetaan tiukat rekisterinpitoa ja tiedonhallintaa koskevat vaatimukset. Ehdotuksen 66 artiklassa täsmennetään, että kauppatietorekisterin on "viipymättä rekisteröitävä 6 artiklan mukaisesti vastaanotetut tiedot ja säilytettävä niitä vähintään kymmenen vuoden ajan asianomaisten sopimusten päättymisen jälkeen. Sen on käytettävä nopeita ja tehokkaita rekisterinpitomenettelyjä rekisteröityjä tietoja koskevien muutosten dokumentoimiseksi". Sen 67 artiklassa säädetään vielä, että "kauppatietorekisterin on annettava tarpeelliset tiedot (EAMV:n ja tiettyjen muiden toimivaltaisten viranomaisten) saataville".

⁽¹⁴⁾ "Puhelin- ja tietoliikennetietoihin" voi kuulua hyvin monenlaisia tietoja, jotka viittaavat viestinnän kestoön, ajankohtaan tai siirrettävän tiedon määrään, käytettyyn protokollaan, lähettäjän tai vastaanottajan päätelaitteen sijaintiin, lähettävään tai vastaanottavaan verkkoon ja yhteyden alkuun, loppuun tai kestoön. Tähän käsitteeseen voivat sisältyä jopa vierailtujen Internet-sivujen luettelo ja itse viestinnän sisältö sikäli kuin ne tallennetaan. Kaikki nämä tiedot luokitellaan henkilötiedoiksi siltä osin kuin ne liittyvät tunnistettuihin tai tunnistettavissa oleviin luonnollisiin henkilöihin.

⁽¹⁵⁾ Ks. direktiivin 95/46/EY 6 artiklan 1 kohdan c alakohta ja asetuksen (EY) N:o 45/2001 4 artiklan 1 kohdan c alakohta. Lisäksi olisi harkittava, voitaisiinko säätää erityisistä suojatoimista, joilla estetään yksityiseen käyttöön liittyvien tietojen tallennus ja käsittely.

joita kauppatietorekistereille ja muille oikeushenkilöille (uhkasakkojen osalta myös luonnollisille henkilöille) voidaan määrätä asetusehdotuksen säännösten rikkomisesta (ks. 55 ja 56 artikla). Sakon määrä saa olla enintään 20 prosenttia kauppatietorekisterin edellisen tilikauden vuosituloista tai vuosittaisesta liikevaihdosta. Tämä enimmäismäärä on kaksi kertaa niin suuri kuin EU:n kilpailuoikeuden rikkomisista säädetyjen sakkojen enimmäismäärä.

13. Lisäksi on huomattava, että 67 artiklan 4 kohdassa komissiolle siirretään valtuudet hyväksyä teknisiä sääntelystandardeja, joissa määritetään tarkemmin tiedot, joita kauppatietorekisterin on annettava EAMV:lle ja muille viranomaisille. Tätä säännöstä voitaisiin kenties käyttää tietojen säilyttämistä kauppatietorekistereissä koskevien vaatimusten ja siten välillisesti myös EAMV:n antamien puhelin- ja tietoliikennetietojen tutkintavaltuuksien täsmentämisessä. SEUT-sopimuksen 290 artiklassa määrätään, että lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksyttävässä säädöksessä voidaan siirtää komissiolle valta antaa muita kuin lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksyttäviä, soveltamisalaltaan yleisiä säädöksiä, joilla täydennetään tai muutetaan lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksytyyn säädöksen tiettyjä, *muuta kuin sen keskeisiä* osia. Euroopan tietosuojavaltuutetun näkemyksen mukaan liikennetietojen tutkintavaltuuksien tarkan soveltamisalan rajaamista ei voida pitää asetuksen muuna kuin sen keskeisenä osana. Niiden aineellinen soveltamisala olisi sen vuoksi määritettävä suoraan asetuksen tekstissä eikä myöhemmillä delegoiduilla säädöksillä.

14. Kyseisen säännöksen henkilöllinen soveltamisala herättää samanlaisia kysymyksiä. Ehdotuksen 61 artiklan 2 kohdan d alakohdassa ei täsmennetä, miltä tahoilta puhelin- ja tietoliikennetietoja on mahdollista vaatia. Epäselvää on etenkin se, voitaisiinko puhelin- ja tietoliikennetietoja vaatia ainoastaan kauppatietorekistereiltä⁽¹⁶⁾. Koska säännöksen tarkoituksena on valtuuttaa EAMV valvomaan kauppatietorekistereitä, Euroopan tietosuojavaltuutettu katsoo, että tietojen vaatimista koskevat valtuudet olisi rajattava koskemaan yksinomaan kauppatietorekistereitä.

15. Euroopan tietosuojavaltuutettu tulkitsee, ettei 61 artiklan 2 kohdan d alakohdan tarkoituksena ole valtuuttaa EAMV:tä vaatimaan liikennetietoja suoraan televiestintäyrittäjiltä. Se näyttäisi olevan loogisin johtopäätös etenkin, kun ehdotuksessa ei viitata sanallakaan teleliikenneyritysten hallussa oleviin tietoihin eikä sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivin

⁽¹⁶⁾ Ehdotuksen 56 artiklan 1 kohdan c alakohta, jonka mukaan komissio voi EAMV:n pyynnöstä määrätä päätöksellä uhkasakkoja kauppatietorekisterin työntekijöille tai siihen sidoksissa oleville henkilöille pakottaakseen nämä suostumaan EAMV:n 61 artiklan 2 kohdan nojalla käynnistämään tutkimukseen, näyttäisi (tahattomasti) tukevan päinvastaista tulkintaa.

vaatimuksiin, jotka mainittiin edellä 8 kohdassa ⁽¹⁷⁾. Selvyyden vuoksi Euroopan tietosuojavaltuutettu kuitenkin suosittaa, että tämä johtopäätös ilmaistaisiin nimenomaisesti 61 artiklan 2 kohdassa tai vähintäänkin ehdotetun asetuksen johdanto-osassa.

3.3 Ehdotuksessa ei määritellä, missä tilanteissa ja millä edellytyksillä tietoja voidaan vaatia

16. Ehdotuksen 61 artiklan 2 kohdan d alakohdassa ei määritellä, missä tilanteissa ja millä edellytyksillä puhelin- ja tietoliikennetietoja voidaan vaatia. Siinä ei myöskään säädetä riittävästä menettelyllisistä takeista tai suojatoimista väärinkäytön riskiä vastaan. Euroopan tietosuojavaltuutettu esittää seuraavassa joitakin konkreettisia tähän liittyviä ehdotuksia.

- a) Ehdotuksen 61 artiklan 2 kohdan mukaan EAMV:llä on valtuudet vaatia puhelin- ja tietoliikennetietoja ”51–60 artiklan sekä 62 ja 63 artiklan mukaisten tehtäviensä suorittamiseksi”. Nämä artiklat käsittävät koko ”Kauppatietorekisterien rekisteröintiä ja valvontaa” koskevan VI osaston. Euroopan tietosuojavaltuutetun näkemyksen mukaan ehdotuksessa olisi määriteltävä selkeämmin, missä tilanteissa ja millä edellytyksillä näitä valtuuksia voidaan käyttää. Tietosuojavaltuutettu suosittaa, että puhelin- ja tietoliikennetietoja voitaisiin vaatia ainoastaan tapauksissa, joissa on kyse ehdotetun asetuksen säännösten vakavasta rikkomisesta, ja tapauksissa, joissa voidaan perustellusti epäillä (joissa on konkreettista näyttöä siitä), että säännöksiä on rikottu. Tällainen rajoitus on erityisen tärkeä myös siksi, että se estää tutkintavaltuuksien käyttämisen tietojen kalasteluun, tiedonlouhintaan tai poikkeaviin tarkoituksiin.
- b) Ehdotuksessa ei velvoiteta EAMV:tä hakemaan tuomioistuimelta lupaa puhelin- ja tietoliikennetietojen vaatimiseen. Euroopan tietosuojavaltuutettu kuitenkin katsoo, että EAMV:lle olisi perusteltua asettaa tällainen yleinen vaatimus, koska sen valtuudet voivat heikentää yksityisyyden suojaa. On myös otettava huomioon, että joidenkin jäsenvaltioiden lainsäädännöissä kirjesalaisuuden suojasta poikkeaminen edellyttää aina tuomioistuimen lupaa ja estetään näin muita lainvalvontaviranomaisia (esim. poliisia) ja hallintoelimiä poikkeamasta siitä tuomioistuimen valvonnan ulkopuolella ⁽¹⁸⁾. Euroopan tie-

tosuojavaltuutettu katsookin, että luvan hakeminen tuomioistuimelta on ehdottomasti säädettävä pakolliseksi ainakin silloin, kun sitä edellytetään kansallisessa lainsäädännössä ⁽¹⁹⁾.

- c) Euroopan tietosuojavaltuutettu suosittaa, että EAMV veloitetaan pyytämään puhelin- ja tietoliikennetietoja virallisella päätöksellä, jossa mainitaan pyynnön oikeusperusta ja tarkoitus, tiedot, joita pyydetään, määräaika, johon mennessä tiedot on toimitettava, sekä ilmoitetaan vastaanottajan oikeudesta hakea muutosta päätökseen Euroopan unionin tuomioistuimelta. Tietopyynnön, josta ei ole tehty virallista päätöstä, ei pitäisi velvoittaa vastaanottajaa.
- d) Mahdollisiin väärinkäyttöihin olisi varauduttava sääntämällä asianmukaisista menettelyllisistä takeista. Tältä osin ehdotuksessa voitaisiin edellyttää, että komissio hyväksyy täytäntöönpanotoimenpiteitä, joissa määritetään yksityiskohtaisesti menettelyt, joita kauppatietorekisterien ja EAMV:n on noudatettava tietojen käsittelyssä. Niissä olisi säädettävä erityisesti riittävästä suojatoimista sekä asianmukaisista takeista väärinkäytön riskiä vastaan. Tällaisia takeita ovat esimerkiksi ammatilliset vaatimukset, joita tietoja käsittelevien toimivaltaisten viranomaisten on noudatettava, sekä erilaiset sisäiset menettelyt, joilla varmistetaan luottamuksellisuutta ja salassapitoa koskevien säännösten noudattaminen. Euroopan tietosuojavaltuutettua olisi kuultava näiden toimenpiteiden hyväksymismenettelyn aikana.

3.4 Lausunnon merkitys muiden vastaavia säännöksiä sisältävien oikeudellisten välineiden kannalta

17. Valvontaviranomaisten valtuuksissa vaatia puhelin- ja tietoliikennetietoja ei sinänsä ole mitään uutta EU:n lainsäädännössä, sillä siitä säädetään monissa nykyisin voimassa olevissa finanssialan direktiiveissä ja asetuksissa. Erityisesti markkinoiden väärinkäyttöä koskeva direktiivi ⁽²⁰⁾, rahoitusvälineiden markkinoista annettu direktiivi ⁽²¹⁾, yhteissijoitusdirektiivi ⁽²²⁾, luottoluokituslaitoksia koskeva

⁽¹⁷⁾ Kuten edellä todettiin, sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivissä säädetyn yleisen periaatteen mukaan liikennetiedot on periaatteessa poistettava tai tehtävä nimettömiksi, kun niitä ei enää tarvita viestinnän välittämiseen. Tilaaajalaskutusta ja yhteenliittämismaksuja varten tarvittavia liikennetietoja voidaan käsitellä. Tällainen käsittely on sallittua ainoastaan sen ajanjakson loppuun asti, jona lasku voidaan laillisesti riitauttaa tai maksu periä. Tähän periaatteeseen voidaan säätää rajoituksia, jos ne ovat välttämättömiä, asianmukaisia ja oikeasuhteisia demokraattisen yhteiskunnan toimenpiteitä kansallisen turvallisuuden (valtion turvallisuus) sekä puolustuksen, yleisen turvallisuuden tai rikosten tai sähköisen viestintäjärjestelmän luvattoman käytön torjunnan, tutkinnan, selvittämisen ja syyteharkinnan varmistamiseksi.

⁽¹⁸⁾ Esimerkiksi Italian perustuslain mukaan kirjesalaisuuden noudattamisesta voidaan poiketa ainoastaan tuomioistuimen määräyksellä tai luvalla, ja sama koskee sellaisia liikennetietoja, jotka eivät paljasta viestinnän sisältöä.

⁽¹⁹⁾ Samanlainen vaatimus on sisällytetty luottoluokituslaitoksia koskevaan tarkistettuun ehdotukseen, josta Euroopan parlamentti äänesti joulukuussa 2010.

⁽²⁰⁾ Sisäpiirikaupoista ja markkinoiden manipuloinnista (markkinoiden väärinkäyttö) 28 päivänä tammikuuta 2003 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2003/6/EY, (EYVL L 96, 12.4.2003, s. 16).

⁽²¹⁾ Rahoitusvälineiden markkinoista sekä neuvoston direktiivien 85/611/ETY ja 93/6/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/12/EY muuttamisesta ja neuvoston direktiivin 93/22/ETY kumoamisesta 21 päivänä huhtikuuta 2004 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/39/EY, (EYVL L 145, 30.4.2004, s. 1).

⁽²²⁾ Siirtokelpoisiin arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä (yhteissijoitusyritykset) koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta 13 päivänä heinäkuuta 2009 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/65/EY, (EUVL L 302, 17.11.2009, s. 32).

nykyinen asetus⁽²³⁾ sisältävät jokainen vastaavia säännöksiä. Sama koskee muutamia muitakin komission äskettäin hyväksymiä ehdotuksia, kuten ehdotusta direktiiviksi vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajista⁽²⁴⁾, ehdotusta asetukseksi luottoluokituslaitoksista annetun asetuksen muuttamiseksi⁽²⁵⁾, ehdotusta asetukseksi lyhyeksi myynnistä ja tietyistä luottoriskinvaihtosopimusten osa-alueista⁽²⁶⁾ sekä ehdotusta asetukseksi energiamarkkinoiden eheydestä ja läpinäkyvyydestä⁽²⁷⁾.

18. Voimassa olevissa säädöksissä ja säädösehdotuksissa pitäisi tehdä ero kansallisille viranomaisille myönnettyjen tutkintavaltuuksien ja EU:n viranomaisille myönnettävien tutkintavaltuuksien välillä. Useissa oikeudellisissa välineissä jäsenvaltiot veloitetaan myöntämään kansallisille viranomaisille valtuudet vaatia puhelin- ja tietoliikennetietoja ”kansallisen lainsäädännön mukaisesti”⁽²⁸⁾. Tämä merkitsee, että kyseistä veloitetta täytäntöön pantaessa on sovellettava kansallista lainsäädäntöä, kuten direktiivien 95/46/EY ja 2002/58/EY kansallisia täytäntöönpanosäännöksiä ja muita kansallisia lakeja, joihin sisältyy kansallisia valvonta- ja tutkintaviranomaisia koskevia menettelyllisiä takeita.
19. Tällaista edellytystä ei kuitenkaan ole sisällytetty niihin oikeudellisiin välineisiin, joissa EU:n viranomaisille annetaan suoraan valtuudet vaatia puhelin- ja tietoliikennetietoja, kuten esimerkiksi tähän OTC-johdannaisia koskevaan ehdotukseen tai edellä mainittuun ehdotukseen asetukseksi luottolaitoksia koskevan asetuksen (EY) N:o 1060/2009 muuttamisesta (jäljempänä ’luottoluokituslaitoksia koskeva asetusehdotus’). Näissä tapauksissa kyseisiä oikeudellisia välineitä on sitäkin suuremmalla syyllä aiheellista täsmentää määrittämällä valtuuksien henkilöllinen ja aineellinen soveltamisala ja se, missä tilanteissa ja millä edellytyksillä niitä voidaan käyttää, sekä ottamalla käyttöön asianmukaiset suojatoimet väärinkäyttöä vastaan.
20. Tältä osin lausunnossa esitetyillä näkökohdilla on myös laajempi merkitys, vaikka ne liittyvätkin ensisijaisesti OTC-johdannaisia koskevaan ehdotukseen. Euroopan tietosuojavaltuutettu on tietoinen siitä, että jo hyväksytyin tai lähellä hyväksymistä olevan lainsäädännön osalta nämä huomiot saattavat tulla liian myöhään. Tietosuojavaltuutettu kuitenkin kehottaa toimielimiä harkitsemaan, voitaisiinko muita vireillä olevia ehdotuksia vielä muuttaa tässä

⁽²³⁾ Luottoluokituslaitoksista 16 päivänä syyskuuta 2009 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1060/2009, (EUVL L 302, 17.11.2009, s. 1).

⁽²⁴⁾ Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajista ja direktiivien 2004/39/EY ja 2009/.../EY muuttamisesta, 30. huhtikuuta 2009, KOM(2009) 207.

⁽²⁵⁾ Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi luottoluokituslaitoksista annetun asetuksen (EY) N:o 1060/2009 muuttamisesta, 2. kesäkuuta 2010, KOM(2010) 289.

⁽²⁶⁾ Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi lyhyeksi myynnistä ja tietyistä luottoriskinvaihtosopimusten osa-alueista, 15. syyskuuta 2010, KOM(2010) 482.

⁽²⁷⁾ Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi energiamarkkinoiden eheydestä ja läpinäkyvyydestä, KOM(2010) 726.

⁽²⁸⁾ Ks. esimerkiksi edellä alaviitteessä 20 mainitun markkinoiden väärinkäyttöä koskevan direktiivin 12 artiklan 2 kohta. Ks. myös edellä alaviitteessä 21 mainitun rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin 50 artikla.

lausunnossa mainittujen ongelmien huomioon ottamiseksi. Jo hyväksytyjen säädösten osalta Euroopan tietosuojavaltuutettu pyytää toimielimiä harkitsemaan mahdollisuutta selkiyttää niihin sisältyviä säännöksiä esimerkiksi tarkentamalla suoraan tai välillisesti niiden soveltamisalaa delegoituilla säädöksillä tai täytäntöönpanosäädöksillä, esimerkiksi säädöksillä, joissa annetaan yksityiskohtaiset säännökset tietojen säilyttämistä koskevista vaatimuksista, taikka tulkitsevilla tiedonannoilla tai muilla vastaavilla asiakirjoilla⁽²⁹⁾. Euroopan tietosuojavaltuutettu odottaa komission kuulevan häntä hyvissä ajoin menettelyjen kuluessa.

4. EHDOTUKSEN MUIHIN KOHTIIN LIITTYVÄT TIETOSUOJAKYSYMYKSET

21. Euroopan tietosuojavaltuutettu katsoo aiheelliseksi esittää joitakin huomautuksia myös ehdotuksen muista säännöksistä, jotka koskevat yksilöiden oikeutta yksityisyyteen ja tietosuojaan.

4.1 Direktiivin 95/46/EY ja asetuksen (EY) N:o 45/2001 sovellettavuus

22. Ehdotuksen johdanto-osan 48 perustelukappaleessa todetaan aivan oikein, että on olennaisen tärkeää, että jäsenvaltiot ja EAMV suojelevat henkilötietoja käsitellessään luonnollisten henkilöiden oikeutta yksityisyyteen direktiivin 95/46/EY mukaisesti. Euroopan tietosuojavaltuutettu on tyytyväinen, että perustelukappaleessa viitataan kyseiseen direktiiviin. Kyseisen perustelukappaleen merkitystä voitaisiin kuitenkin vielä tarkentaa mainitsemalla, että asetuksen säännökset eivät rajoita direktiivin 95/46/EY kansallisten täytäntöönpanosäännösten soveltamista. Tähän olisi mieluiten viitattava myös jossakin aineellisessa säännöksessä.
23. Lisäksi Euroopan tietosuojavaltuutettu huomauttaa, että EAMV on EU:n elin, johon sovelletaan asetusta (EY) N:o 45/2001 ja jonka toimintaa Euroopan tietosuojavaltuutettu valvoo. Sen vuoksi ehdotukseen on suositeltavaa lisätä nimenomainen viittaus asetukseen (EY) N:o 45/2001 ja täsmentää, etteivät ehdotuksen säännökset rajoita tämän asetuksen soveltamista.

4.2 Tietojen käyttötarkoituksen rajoittaminen, tarpeellisuus ja laatu

24. Yksi ehdotetun asetuksen tärkeimmistä tavoitteista on lisätä OTC-johdannaismarkkinoiden avoimuutta ja parantaa niiden sääntelyn valvontaa. Tämän tavoitteen huomioon ottaen ehdotuksessa veloitetaan tietyt kynnysarvot ylittävät

⁽²⁹⁾ Esim. luottoluokituslaitoksia koskevan asetusehdotuksen 37 artiklassa annetaan komissiolle valtuudet muuttaa asetuksen liitteitä, joihin sisältyvät yksityiskohtaiset tiedot luottoluokituslaitoksille asetetuista tietojen säilyttämistä koskevista vaatimuksista. Ks. myös saman ehdotuksen johdanto-osan kymmenes perustelukappale, jossa viitataan EAMV:n toimivaltaan antaa ja päivittää luottoluokituslaitoksia koskevan asetuksen soveltamista koskevia ohjeita.

finanssialalla toimivat vastapuolet ja finanssialan ulkopuoliset vastapuolet ilmoittamaan tiedot tekemistään OCT-johdannais sopimuksista ja niiden mahdollisesta muuttamisesta tai päättämisestä rekisteröidylle kauppatietorekisterille (6 artikla)⁽³⁰⁾. Kauppatietorekisterit velvoitetaan säilyttämään nämä tiedot ja antamaan ne eri viranomaisten saataville sääntelytarkoituksia varten (67 artikla)⁽³¹⁾.

25. Jos jompikumpi selvitys- ja ilmoitusvelvollisuuksien kohteena olevan johdannais sopimuksen osapuolista on luonnollinen henkilö, häntä koskevia tietoja on pidettävä direktiivin 95/46/EY 2 artiklan a kohdassa tarkoitettuina henkilötietoina. Näiden velvollisuuksien täyttäminen edellyttää toisin sanoen direktiivin 95/46/EY 2 artiklan b kohdassa tarkoitettua henkilötietojen käsittelyä. Ehdotuksen 6 ja 67 artiklassa säädettyjen tehtävien yhteydessä saatetaan käsitellä henkilötietoja myös siinä tapauksessa, että liiketapah-tuman osapuolet eivät ole luonnollisia henkilöitä (esim. yritysjohtajien nimet ja yhteystiedot). Direktiivin 95/46/EY (tai soveltuvin osin asetuksen (EY) N:o 45/2001) säännök-siä olisi sen vuoksi sovellettava näihin tehtäviin.
26. Tietosuojalainsäädännön keskeisiin periaatteisiin kuuluu, että henkilötiedot on käsiteltävä tiettyjä perusteltuja ja ni-menomaisesti määriteltyjä laillisia tarkoituksia varten, eikä niitä saa käsitellä myöhemmin näiden tarkoitusten kanssa yhteensopimattomalla tavalla⁽³²⁾. Kyseisiin tarkoituksiin käytettävien tietojen on oltava asianmukaisia ja olennaisia eivätkä ne saa olla liian laajoja suhteessa tarkoituksiin, joi-hin niitä käsitellään. Asetusehdotuksen tarkastelun perus-teella Euroopan tietosuojavaltuutettu katsoo, ettei ehdotuk-sella käyttöön otettava järjestelmä täytä näitä vaatimuksia.
27. Käyttötarkoituksen rajoittamisen periaatteen osalta on huo-mattava, ettei ehdotuksessa tarkenneta ilmoitusjärjestelmän tarkoitusta eikä etenkin sitä, mihin tarkoituksiin ehdotuk-sen 67 artiklassa tarkoitetuille toimivaltaisille viranomaisille voidaan luovuttaa tietoja kauppatietorekistereistä. Siinä esi-tetty yleinen viittaus tarpeeseen lisätä OTC-johdannais-markkinoiden avoimuutta ei selvästikään riitä täyttämään

käyttötarkoituksen rajoittamisen vaatimusta. Tämän periaat-teeseen kohdistuu paineita myös ehdotetun asetuksen ”Sal-lassapitovelvollisuutta” koskevan 20 artiklan 3 kohdassa, joka nykymuodossaan näyttäisi sallivan ehdotetun asetuk-sen nojalla saatujen luottamuksellisten tietojen käyttämisen vielä moniin muihinkin tarkoituksiin, joita ei kuitenkaan selvästi määritellä⁽³³⁾.

28. Ehdotuksessa ei liioin täsmennetä, minkälaisia tietoja voi-daan säilyttää, ilmoittaa ja luovuttaa ja sisältyykö niihin tunnistettujen tai tunnistettavissa olevien henkilöiden henkilötietoja. Edellä mainituissa 6 ja 67 artiklassa komissio valtuutetaan täsmentämään ilmoitusvelvollisuuden ja tieto-jen säilyttämistä koskevan velvollisuuden sisältöä delegoi-duilla säädöksillä. Vaikka tietosuojavaltuutettu ymmärtää, että kyseisen menettelyn noudattaminen on käytännössä tarpeen, hän korostaa, että sikäli kuin edellä mainittujen artiklojen perusteella käsiteltävät tiedot koskevat luonnolli-sia henkilöitä, tärkeimmät tietosuojaa koskevat säännöt ja takuut olisi esitettävä peruslainsäädännössä.
29. Direktiivin 46/95/EY 6 artiklassa ja asetuksen (EY) N:o 45/2001 4 artiklassa säädetään, että henkilötiedot on säi-lytettävä muodossa, josta rekisteröity on tunnistettavissa ainoastaan sen ajan, kuin on tarpeen niitä tarkoituksia var-ten, joihin tiedot kerättiin. Euroopan tietosuojavaltuutettu panee merkille, ettei ehdotuksessa määritetä konkreettista enimmäisaikaa asetuksen 6, 27 ja 67 artiklan nojalla mah-dollisesti käsiteltävien henkilötietojen säilyttämiselle. Sen 27 ja 67 artiklassa ainoastaan säädetään, että tietoja on säilytettävä vähintään kymmenen vuoden ajan. Tässä on kuitenkin säädetty pelkästään vähimmäissäilytysajasta, mikä on selvästi tietosuojalainsäädännön vaatimusten vas-taista.
30. Edellä esitetyn perusteella Euroopan tietosuojavaltuutettu kehottaa lainsäätäjää täsmentämään, minkälaisia henkilötie-toja ehdotuksen perusteella voidaan käsitellä, määrittämään, mihin tarkoituksiin kyseiset yhteisöt voivat käsitellä henkilötietoja, sekä vahvistamaan täsmällisen ja oikeasuhtaisen enimmäisajan tietojen säilyttämiselle edellä mainittua käsit-telyä varten.

⁽³⁰⁾ Ehdotuksen 6 artiklan 4 kohdassa komissiolle siirretään valta päät-tää ilmoitusten yksityiskohdista ja tyypistä johdannaislajeittain. Il-moitusten on sisällettävä ainakin: a) asianmukaiset yksilöintitiedot sopimuksen osapuolista sekä sopimuksesta johtuvien oikeuksien ja velvollisuuksien kohteena olevasta edunsaajasta, jos tämä on eri kuin sopimuksen osapuoli; ja b) tiedot sopimuksen keskeisistä omi-naisuuksista, kuten sopimustyyppistä, kohde-etuudesta, maturiteetista ja nimellisarvosta.

⁽³¹⁾ Ks. perustelut, s. 11. Ehdotuksen 67 artiklassa tämä konkretisoidaan säättämällä, että kauppatietorekisterin on annettava tarpeelliset tiedot seuraavien tahojen saataville: EAMV, toimivaltaiset viranomaiset, jotka valvovat ilmoitusvelvollisuuden piiriin kuuluvia yrityksiä, niitä keskusvastapuolia valvova toimivaltainen viranomainen, joilla on pääsy kauppatietorekisteriin sekä EKP:n asianomaiset pankit.

⁽³²⁾ Ks. esimerkiksi Euroopan tietosuojavaltuutetun lausunto lausunto ehdotuksesta neuvoston direktiiviksi hallinnollisesta yhteistyöstä ve-roituksen alalla, 6. tammikuuta 2010, (EUVL C 101, 20.4.2010, s. 1).

⁽³³⁾ Ehdotuksen 20 artiklan 3 kohdassa säädetään seuraavaa: ”Tämän asetuksen nojalla luottamuksellisia tietoja saavilla toimivaltaisilla vi-ranomaisilla, EAMV:lla, elimillä sekä muilla luonnollisilla tai oikeus-henkilöillä kuin toimivaltaisilla viranomaisilla on oikeus käyttää saa-miaan tietoja ainoastaan velvollisuksiensa hoitamiseen, kun ky-seessä ovat toimivaltaiset viranomaiset, ja tässä asetuksessa tarkoi-tettujen tehtäviensä hoitamiseen tai, kun kyseessä ovat muut viran-omaiset, elimet taikka luonnolliset tai oikeushenkilöt, sitä tarkoi-tusta varten, johon kyseisiä tietoja niille toimitettiin ja/tai kyseisten tehtävien hoitoon nimenomaan liittyvän hallinnollisen tai oikeudel-lisen menettelyn yhteydessä, sanotun kuitenkin rajoittamatta mene-ttelyä rikosoikeuden piiriin kuuluvien tapausten osalta. Tiedot vastaanottava viranomainen saa kuitenkin käyttää niitä muihinkin tarkoituksiin tiedot antavan EAMV:n, toimivaltaisen viranomaisen tai muun viranomaisen, elimen tai henkilön suostumuksella”.

4.3 Tarkastukset paikalla

31. Ehdotuksen 61 artiklan 2 kohdan c alakohdassa EAMV valtuutetaan suorittamaan paikalla tehtäviä tarkastuksia, myös ilmoittamatta niistä etukäteen. Ei kuitenkaan ole selvää, rajoittuvatko nämä tarkastukset ainoastaan kauppatietorekisterien toimitiloihin vai koskevatko ne myös luonnollisten henkilöiden yksityisasuntoja tai -tiloja. Ehdotuksen 56 artiklan 1 kohdan c alakohta, jossa komissio valtuutetaan EAMV:n pyynnöstä määräämään kauppatietorekisterin työntekijöille tai siihen sidoksissa oleville henkilöille uhkasakkoja pakottaakseen nämä suostumaan paikalla tehtävään tarkastukseen, jonka EAMV on määrännyt 61 artiklan 2 kohdan nojalla, näyttäisi (tahattomasti) tukevan päinvastaista tulkintaa.
32. Käsittelemättä nyt tarkemmin tätä näkökohtaa Euroopan tietosuojavaltuutettu suosittaa, että valtuudet toimittaa tarkastuksia paikalla (ja niihin liittyvät valtuudet määrätä 56 artiklassa tarkoitettuja uhkasakkoja) rajoitettaisiin ainoastaan kauppatietorekisterien toimitiloihin ja muiden sellaisten oikeushenkilöiden toimitiloihin, jotka ovat *olennaisesti ja selvästi* sidoksissa kauppatietorekistereihin⁽³⁴⁾. Sikäli kuin komissio aikoo sallia tarkastukset luonnollisten henkilöiden yksityisissä tiloissa, tämä olisi ilmaistava ehdotuksessa selvästi ja tällaisille tarkastuksille olisi asetettava tavallista tiukemmat vaatimukset, jotta varmistetaan tarpeellisuuden ja oikeasuhteisuuden periaatteiden noudattaminen (erityisesti määrittämällä, missä tilanteissa ja millä edellytyksillä tällaisia tarkastuksia voidaan suorittaa).

4.4 Tietojenvaihto ja käyttötarkoituksen rajoittamisen periaate

33. Useissa ehdotetun asetuksen säännöksissä mahdollistetaan laaja tietojenvaihto EAMV:n, jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten ja kolmansien maiden toimivaltaisten viranomaisten välillä (ks. erityisesti 21, 23 ja 62 artikla). Tietoja saatetaan siirtää myös kolmansiin maihin tilanteissa, joissa tunnustettu kolmanteen maahan sijoittautunut keskusvastapuoli tai kauppatietorekisteri tarjoaa selvityspalveluja tunnustetuille unioniin sijoittautuneille yhteisöille. Sikäli kuin tietojenvaihto koskee tunnustettuja tai tunnistettavissa olevia luonnollisia henkilöitä, siihen on sovellettava asetuksen (EY) N:o 45/2001 7–9 artiklaa ja soveltuvin osin direktiivin 95/46/EY 25 ja 26 artiklaa. Kolmansiin maihin voidaan siirtää tietoja vain, jos vastaanottajamaissa varmistetaan tietosuojan riittävä taso tai jos niihin sovelletaan jotakin EU:n tietosuojalainsäädännössä säädetyistä poikkeuksista. Selvyyden vuoksi ehdotuksen tekstiin olisi lisättävä nimenomainen viittaus asetukseen (EY) N:o 45/2001 ja direktiiviin 95/46/EY, ja siinä olisi täsmennettävä, että tietojen siirrossa on noudatettava tapauksen mukaan joko asetuksessa tai direktiivissä annettuja sääntöjä.
34. Käyttötarkoituksen rajoittamista koskevan periaatteen⁽³⁵⁾ mukaisesti Euroopan tietosuojavaltuutettu myös suosittelee,

että ehdotuksessa rajataan selkeästi, minkälaisia henkilötietoja voidaan vaihtaa ja määrittellään, mihin tarkoituksiin niitä vaihdetaan.

4.5 Vastuu ja raportointi

35. Ehdotuksen 68 artiklassa asetetaan komissiolle tiettyjä raportointivelvoitteita, jotka koskevat ehdotetun asetuksen eri säännösten täytäntöönpanoa. Euroopan tietosuojavaltuutettu suosittelee, että myös EAMV velvoitettaisiin laatimaan säännöllisesti kertomuksia tutkintavaltuuksiensa ja erityisesti puhelin- ja tietoliikennetietojen vaatimista koskevien valtuuksiensa käytöstä. Komission olisi voitava antaa EAMV:n kertomusten perusteella suosituksia, joihin sisältyy tarpeen mukaan ehdotuksia asetuksen tarkistamiseksi.

5. PÄÄTELMÄT

36. Ehdotuksessa annetaan EAMV:lle valtuudet "vaatia puhelin- ja tietoliikennetietoja" kauppatietorekisterien valvontaan liittyvien tehtäviensä hoitamiseksi. Jotta valtuudet vaatia puhelin- ja tietoliikennetietoja täyttäisivät tarpeellisuuden ja oikeasuhteisuuden vaatimukset, näiden valtuuksien on sovellettava niille asetetun tavoitteen saavuttamiseen, eikä niillä saa ylittää sitä, mikä on tarpeen tämän tavoitteen saavuttamiseksi. Tarkasteltavana oleva säännös ei nyky muodossaan täytä näitä vaatimuksia, sillä se on muotoiltu liian väljästi. Etenkään valtuuksien henkilöllistä ja aineellista soveltamisalaa ja sitä, missä tilanteissa ja millä edellytyksillä niitä voidaan käyttää, ei ole määritelty riittävän tarkasti.
37. Vaikka lausunnossa esitetyt näkökohdat liittyvätkin ensisijaisesti OTC-johdannaisia koskevaan ehdotukseen, niillä on merkitystä myös nykyisen lainsäädännön soveltamisen ja muiden sellaisten vireillä olevien ja tulevien ehdotusten kannalta, joihin sisältyy samankaltaisia säännöksiä. Näin on erityisesti silloin, kun EU:n viranomaiselle annetaan tällaisia valtuuksia ilman viittausta kansallisissa lainsäädännöissä säädettyihin erityissäännöksiin ja -menettelyihin (esim. luottoluokituslaitoksia koskeva asetusehdotus).
38. Edellä esitetyn huomioon ottaen Euroopan tietosuojavaltuutettu kehottaa lainsäätäjää
- määrittämään selkeästi, minkälaisia puhelin- ja tietoliikennetietoja kauppatietorekistereillä on velvollisuus säilyttää ja/tai luovuttaa toimivaltaisille viranomaisille. Tietojen on oltava asianmukaisia ja olennaisia eivätkä ne saa olla liian laajoja suhteessa tarkoituksiin, joihin niitä myöhemmin käsitellään;
 - rajoittamaan valtuudet vaatia puhelin- ja tietoliikennetietoja ainoastaan kauppatietorekistereihin;

⁽³⁴⁾ Samanlainen vaatimus on sisällytetty luottoluokituslaitoksia koskevaan tarkistettuun ehdotukseen, josta Euroopan parlamentti äänesti joulukuussa 2010.

⁽³⁵⁾ Ks. direktiivin 95/46/EY 6 artiklan 1 kohdan b alakohta ja asetuksen (EY) N:o 45/2001 4 artiklan 1 kohdan b alakohta.

- säätämään nimenomaisesti, että puhelin- ja tietoliikennetietoja ei voida vaatia suoraan televiestintäyrittäjiltä;
 - sallimaan puhelin- ja tietoliikennetietojen luovuttaminen ainoastaan tapauksissa, joissa on kyse ehdotetun asetuksen säännösten vakavasta rikkomisesta, ja tapauksissa, joissa voidaan perustellusti epäillä (joissa on konkreettista näyttöä siitä), että säännöksiä on rikottu;
 - täsmentämään, että kauppatietorekisterit voivat luovuttaa puhelin- ja tietoliikennetietoja vain, jos tätä vaaditaan virallisella päätöksellä, jossa on ilmoitettava muun muassa oikeudesta hakea päätökseen muutosta unionin tuomioistuimelta;
 - säätämään, että päätöstä ei voida panna täytäntöön ilman kyseisen jäsenvaltion tuomioistuimen ennalta antamaa lupaa (ainakaan silloin, kun luvan hakemista edellytetään kansallisessa lainsäädännössä);
 - edellyttämään, että komissio hyväksyy täytäntöönpanotoimenpiteitä, joissa määritetään tietojen käsittelyssä noudatettavat yksityiskohtaiset menettelyt sekä riittävät suojatoimet ja takeet.
39. Muiden ehdotukseen liittyvien näkökohtien osalta Euroopan tietosuojavaltuutettu viittaa lausunnon 4 kohdassa esittämiinsä huomautuksiin. Euroopan tietosuojavaltuutettu kehottaa lainsäätäjää erityisesti
- lisäämään ainakin ehdotetun asetuksen johdanto-osaan ja mieluiten myös johonkin sen aineelliseen säännökseen viittauksen direktiiviin 95/46/EY ja asetukseen (EY) N:o 45/2001, sekä täsmentämään, että ehdotetun asetuksen säännökset eivät rajoita kyseisen direktiivin ja asetuksen soveltamista;
 - täsmentämään, minkälaisia henkilötietoja ehdotuksen perusteella voidaan tarpeellisuuden periaatteen mukaisesti käsitellä (erityisesti 6 ja 67 artikla), määrittämään, mihin tarkoituksiin viranomaiset/yhteisö voivat käsitellä henkilötietoja, sekä asettamaan täsmällinen ja oikeasuhteinen enimmäisaika tietojen säilyttämiselle edellä mainittua käsittelyä varten;
 - säätämään, että valtuudet tehdä 61 artiklan 2 kohdan c alakohdassa tarkoitettuja tarkastuksia paikalla ja valtuudet määrätä 56 artiklassa tarkoitettuja uhkasakkoja koskevat ainoastaan kauppatietorekistereitä ja muita sellaisia *oikeushenkilöitä*, jotka ovat olennaisesti ja selvästi sidoksissa kauppatietorekistereihin;
 - säätämään nimenomaisesti, että kansainvälisessä henkilötietojen vaihdossa on noudatettava asetuksen (EY) N:o 45/2001 ja direktiivin 95/46/EY asiaa koskevia säännöksiä, sekä rajaamaan selkeästi, minkälaisia henkilötietoja voidaan vaihtaa ja määrittämään, mihin tarkoituksiin niitä vaihdetaan.

Tehty Brysselissä 19 päivänä huhtikuuta 2011.

Giovanni BUTTARELLI
Euroopan apulaistietosuojavaltuutettu